

Luomumaidon arvoketjutyöryhmä

21.1. 2016 klo 11.30 -15.00,

Valio, Helsinki

Työryhmän kokoonpano

Nimi	Organisaatio	Paikalla 21.01.
Arja Peltomäki	Maatila	x
Heli Ahonen	Muumaa/Luomuliitto	
Katarina Rehnström	Luomuliitto	
Kirsti Laukkanen	Hämeenlinnan osuusmeijeri	x
Mauri Penttilä	MTK:n maitovaltuuskunnan pj	x
Risto Koski	Hämeenlinnan osuusmeijeri	x
Antti Oksa	SOK	x
Heta Rautpalo	Ruokakesko	x
Minna Slotte	Arla	
Minna Elovainio	Arla	
Erkki Mikola	Suomisen Maito	
Mirva Tollet	Valio	x
Ulla-Maija Leskinen	Pro Agria	x
Terhi Latvala	Luke	
Beata Meinander	Evira (asiantuntijajäsen)	
Ilkka Pohjamo	MTK	x
Aura Lamminparras	Pro Luomu	x
Marja-Riitta Kottila	Pro Luomu	x

Asialista

- Puheenjohtajan valinta vuodelle 2016
- Markkina- ja tuotantokuulumiset, kierros osanottajien kesken
- Luomumaidon ja maitotuotteiden markkinapotentiaali vuoteen 2020 mennessä. Miten tämä heijastuu eri maidon tuotantotarpeeseen?
- Toimintasuunnitelma vuodelle 2016: Pohjana [luomualan kehitysohjelma: Mitkä ovat keskeiset seurattavat/tiedotettavat/selvitettävät/vaikutettavat asiat?](#)
- Luomun tarina ja muut mahdolliset ajankohtaiset asiat
- Seuraavat kokoukset

Puheenjohtajan valinta vuodelle 2016

- Arja Peltomäki valittiin yksimielisesti jatkamaan puheenjohtajana myös vuonna 2016

Katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen (1)

Keskusteluissa tuli esille seuraavaa:

- Loppuvuonna luomumaidon myynti selkeästi noussut, luomugouda on vetänyt juustot hyvää kasvuun. Myös kermat myyvät, osa jogurteista menestyy hyvin osa ei. Viilien myynti laskussa, tämä yleinen trendi ei vain luomun erityispiirre. Jymy-jäätelö lähtenyt kiitoon.
- Kauppa toivoo lisää tarjontaa, esim. luomurahkat. Trendi on kasvava, hintataso on merkittävä tekijä kasvussa.
- Oikea hintataso on todella tärkeä, volyymit kasvavat kun hinnat ovat sopivat.

Katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen (2)

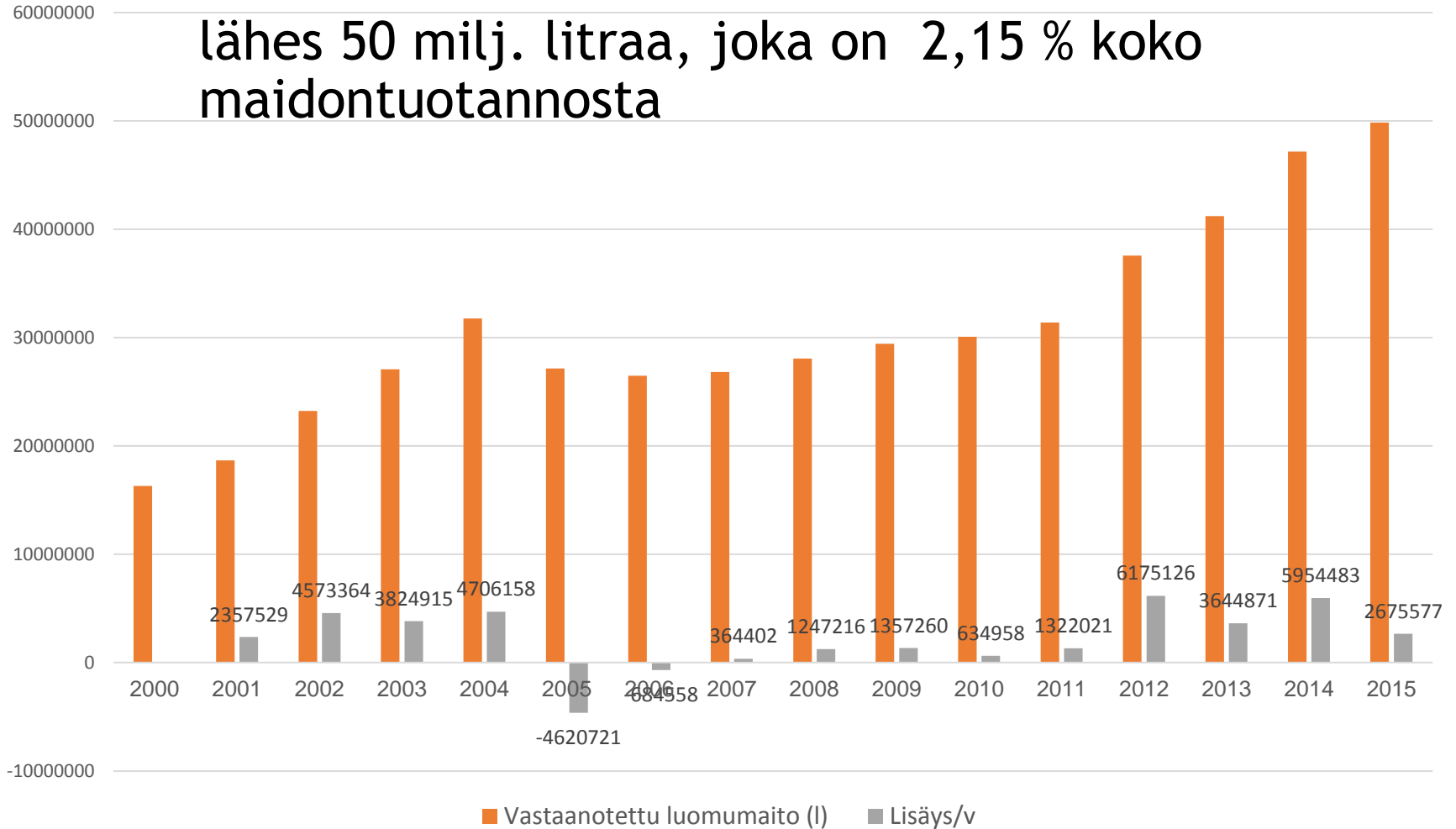
- Luomulehmät ovat lypsäneet enemmän kuin koskaan. Navetat ovat nyt täynnä, karjoista on karsittu huonot yksilöt ja peltoa on riittävästi. Tilan sisäistä toimivuutta on kehitetty samoin yhteistyötä muiden luomutilojen kanssa lisätty.
- Suomalainen maito, myös luomumaito on hyvälaatuista. Luomumaidon tuotanto ja myynti tällä hetkellä melko hyvin tasapainossa.
- Maitokriisi on edelleen päällä ja ulospääsy siirtyy koko ajan eteenpäin. Ylituotantotilanne EU:n maitosektorilla on edelleen ongelma. Julkisesti ei tulla enää tuotantoa rajoittamaan.
- Maitomäärät kokonaisuudessaan Suomessa kasvavat ja niiden saaminen maailmalle ei ole kovin helppoa. Toisaalta vaikka rajatkin aukeaisivat taas Venäjälle, ruflan arvo on tällä hetkellä todella alhaalla. Länsimaidossa tilanne melko stabiili, muutamia tuottajia lähtenyt, muutamia tullut lisää. Osuuskunnassa maitomäärä kasvanut.

Luomumaidon kasvupotentiaalit vuoteen 2020 (kaupan asiantuntija-arvio)

	Tuoteryhmän myynti 1000 €	Luomun osuus %	Luomun myynti 1000 €	Luomun lisäpotentiaali %	Luomun lisäpotentiaali 1000 €	Arvioitu kasvu %	Nykytila	Mahdollisuudet
Juustot	766 617	0,94	7 197	1,03	7 926	110	tarjontaa eniten erikoisjuustoissa ja ruokajuustoissa.	kotimainen homejuusto
Keltaiset rasvat	236 359	0,79	1 872	0,89	2 112	112	tarjontaa on	
Nestemäiset maitotaloustuotteet	918 501	2,97	27 282	0,96	8 779	32	luomun osuus kasvanut, perustarjonta löytyy	
Välipalatuotteet (maitotalous)	416 932	1,22	5 103	1,57	6 549	128	jogurtissa ja viilissä tarjontaa	välipalarahka

Luomumaidon tuotanto

lähes 50 milj. litraa, joka on 2,15 % koko maidontuotannosta

Luomumaidon tuotanto

	Vastaanotettu maitomäärä (1000 l)	Kasvu edelliseen vuoteen (1000 l)	Tavoiteltu kasvu 1000 l	Luomun osuus vastaanotetusta maidosta
2010	30 071	635		1,4
2011	31394	1 322		1,4
2012	37 569	6 175	5000	1,7
2013	41 214	3 600	5000	1,9
2014	47 168	5 900	5000	2,0
2015	49 840 (arvio)	2 680 (arvio)	5000	2,15 (arvio)

Keskustelu potentiaalien suhteesta tuotannon kasvuun (1)

- Jotta potentiaalit voisivat toteutua tarvitaan paljon hyviä uusia tuotteita, mm
 - Perusjuustoja, viipaleita yms.
 - Keltaisia rasvoja (vaikea tuoteryhmä, joka sis. paljon hyvin brändättyjä tuotteita)
 - Erilaisia välipalatuotteita - rahka on mahdollisuus, niin kuin monesti aiemmin todettu
 - Kahviloista on kantautunut myös viestiä, että erityisesti luomumaitojauhetta kaivattaisiin (Itse potentiaalit koskevat vk-sektoria)
- Jäätelöissä luomu on todella pieni, Jymy on onnistunut esimerkki hyvästä lanseerauksesta, mutta ei toistaiseksi näy vielä isossa kuvassa.
- Ryhmän jäsenten näkemyksen mukaan luomumaitoa on saatavilla ja kiinnostusta luomutuotantoon on tavanomaisille tuottajilla. Tuotantoa voidaan tarvittaessa kasvattaa.
- Luomusopimuksella olevia tuottajia löytyy maakunnista, jotka vain odottavat että pääsevät luomukeräilyyn. Luomumaitoa löytyy lisää tarvittaessa jo viikon varoitusajalla.
- Viennin osalta näyttää Valiossa positiiviselta, laktoositonta viety Ruotsiin, suomalainen puhtaus vientivaltti.
- Muissa Pohjoismaissa luomun kulutus kasvaa nopeammin kuin tuotanto. Suomessa toistaiseksi toisin päin, joten ehkä tasaamista olisi.

Keskustelu potentiaalien suhteesta tuotannon kasvuun (2)

- Todettiin, että vähittäiskaupan potentiaalien toteutuessa aiempi tavoite (5 milj. lisäys/v) ei riitä esimerkiksi juustotuoteryhmän, keltaisten rasvojen ja välipalatuotteiden myynnin tuplaamiseen.
- Ulla-Maija Leskinen muistutti, että jos luomutuottajille signaali pitää lähettää jo vuotta aikaisemmin tai viimeistään alkuvuodesta, jotta siirtyminen tapahtuu ongelmitta.
- Sovittiin, että tuotannon kasvutavoite tarkistetaan seuraavassa kokouksessa:
 - Tarkistetaan viime vuoden tuotannon lopullinen määrä
 - Avataan potentiaalien eurot litroiksi ja kiloiksi ja arvioidaan niiden pohjalta tuotannon lisäyksen tarve.

Maa- ja metsätalousministeriön asetusehdotus rasvattoman homogenoidun maidon D-vitamiinoinnista

- Asetusehdotus on notifioitu. Vastalauseita ei ole tullut. Viimeinen pvm niille 27.1.2016.
- Asetus voidaan antaa aikaisintaan 27.4.2016 (liittyy Täydentämisasetuksen 1925/2006/EY vaatimukseen). Eli toukokuun alussa.
- Siirtymäajasta otan edelleen ehdotuksia (perusteluineen) vastaan. Koska rasvatonta homogenoitua maitoa D-vitamiinoidaan muutenkin, olemme arvioineet että voimaantulo voisi olla jo heti syksyllä, kesän loppupuolella esimerkiksi.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2016

- Markkina- ja tuotantotilanteen seuranta ja tiedotus
- Vastuulliset hankinnat
 - Motiva, Reilu Kauppa ja Pro Luomu ja EkoCentria tekevät kunnille vastuullisuusvetoomuksen
 - Esimerkkejä mm. luomumaidon lisääminen
- Luomun parhaiden käytäntöjen ja tuottavuuden paranemisen todentaminen: mittariston rakentaminen
 - (katso seuraava dia)
- Luomun tarina
- EU:n luomulainsäädännön etenemisen seuraaminen/vaikuttaminen
 - Lääkintäkerrat karja/ei eläinkohtaista
 - Tästä tulisi keskustella, mikä yleensäkin on lääkintä?
 - Ehdotus: perustetaan fokusryhmä, jossa mukana lääkintä, hivenaineet, rehut, ja mukana olisi myös eläinlääkärit
- Tutkimuksen seuranta:
 - Tuomo Kokkosen esitys maataloustieteen päivillä: meta-analyysi; Luonnonmukainen tuotanto vaikuttaa maidon rasvahappokoostumukseen edullisesti ja vaikutus selittyy ruokinnalla.
- Luomuvalvonnan kehittymisen seuranta

Luomun parhaiden käytäntöjen ja tuottavuuden paranemisen todentaminen: mittarit?

- Luomun koordinaatiohankeen yksi fokustyöskentelyn kohde on mittareiden kehittäminen
- Naseva:n mittareiden käyttö
 - Lähes kaikki luomutilat Nasevassa mukana, joten voisi olla yksi työkalu
 - Muutamia selvitettäviä kysymyksiä:
 - Saako Nasevan tiedoista luomutilat eriteltyä?
 - Miten Naseva kommunikoi mm. eläinlääkäreiden tietokantojen kanssa
 - Tuottajat myös melko tarkkoja kenelle kaikille tiedot tulevat saataville, kenellä on oikeus saada tietoja Nasevasta? Tuottajat varovaisia.
 - Kaikkien etu on se, että järjestelmä saataisiin kattavaksi
- Luomun parhaiden käytäntöjen seurannassa ei tarvita tilakohtaista tietoa, vaan tilojen yhteenvetotietoja.

Terveisiä Eviran sidosryhmäpalaverista 18.1.

- EU:n auditoinnin vaatimusten mukaan Evira tulee tekemään luomutarkistuksia täysin ennalta ilmoittamatta
 - Viestiä vietävä tiloille, että paperit oltava kunnossa koko ajan
- Nupotukseen ja sarvien katkaisuun pitää [olla Elyn:n lupa helmikuun alusta alkaen.](#)
- Muistiinpanovelvoitteista käytiin pitkä keskustelu.
 - Työkaluja tarvitaan
 - Webvisussa on paljon kehittämistä luomun kannalta
- Annettiin palautetta, että päätökset tulevat todella myöhässä
- Luomuvalvonnan keskittäminen
 - Ehdotus keskittämisestä annettu MMM:lle
 - Yksi kohta sovittelulautakunta, jonka ideaa pitäisi vielä jalostaa
- Henki oli hyvä ja keskusteleva, herätti toiveita että asiat menevät eteenpäin.
- Evira odottaa aiheita, joiden perusteella he järjestävät myös jatkossa sidosryhmäpalavereita.

Muut asiat

Seleeni:

Valion marraskuussa 2015 ottamien tankkimaitonäytteiden mukaisesti luomumaidon seleenipitoisuus on noussut. Tarkemmat tulokset saadaan myöhemmin keväällä.

Seuraavat palaverit:

Ma 11.4. klo 13.00 - 15.30 Valiolla

Ti 13.9. klo 13.30 – 16.00

Ti 22.11. klo 13.30 – 16.00